

5.4 Průmysl

Průmysl je v Olomouckém kraji rozhodujícím odvětvím hospodářství. Podle výsledků průmyslových podniků se sídlem v kraji se 100 a více zaměstnanci došlo v kraji v letech 2000 – 2004 k významným odvětvovým změnám. Nejvýznamnějšími průmyslovými odvětvími v kraji co do počtu zaměstnanců jsou trvale výroba a opravy strojů a zařízení a výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení. V těchto dvou odvětvích je zaměstnáno téměř 40 % všech zaměstnanců pracujících v průmyslu. K významným změnám došlo v odvětví výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru a v odvětví výroba dopravních prostředků a zařízení, ve kterých se počet zaměstnanců v roce 2004 oproti roku 2000 zdvojnásobil.

Tab. 5.4.2 Průměrný evidenční počet zaměstnanců a průměrná hrubá měsíční mzda podle odvětví v průmyslu

	Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyz. osoby)			Průměrná hrubá měsíční mzda (Kč)		
	2000	2004	index 2004/2000	2000	2004	index 2004/2000
Průmysl celkem	50 197	52 406	104,4	12 262	15 793	128,8
v tom:						
těžba nerostných surovin	632	i.d.	x	13 030	i.d.	x
z toho:						
těžba ostatních nerostných surovin	632	i.d.	x	13 030	i.d.	x
zpracovatelský průmysl	47 948	50 846	106,0	12 232	15 754	128,8
z toho:						
výroba potravinářských výrobků a nápojů, tabákových výrobků	5 265	5 227	99,3	12 311	15 659	127,2
výroba textilií, textilních a oděvních výrobků	7 711	6 890	89,4	9 221	11 462	124,3
výroba usní a výrobků z usní	1 035	i.d.	x	9 691	i.d.	x
zpracování dřeva, výroba dřevěných výrobků	i.d.	877	x	i.d.	13 103	x
výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru	1 094	2 446	223,6	12 962	15 648	120,7
výroba pryžových a plastických výrobků	559	995	178,0	11 924	13 671	114,7
výroba ostat. nekovových minerál. výrobků	2 677	2 774	103,6	14 905	18 761	125,9
výroba základ. kovů, hut. a kovodělných výrobků	6 542	6 436	98,4	12 614	16 254	128,9
výroba a opravy strojů a zařízení jinde neuved.	10 589	9 252	87,4	13 223	16 983	128,4
výroba elektrických a optic. přístrojů a zařízení	8 550	10 575	123,7	12 879	16 458	127,8
výroba dopravních prostředků a zařízení	1 775	3 823	215,4	11 365	16 785	147,7
zpracovatelský průmysl jinde neuvedený	519	i.d.	x	10 300	i.d.	x
výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	1 617	1 289	79,7	12 831	16 623	129,6

^{*)} podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

Počet velkých průmyslových podniků v kraji se ve sledovaném období pohyboval od 147 v roce 2000 do 156 v roce 2004. Nejpočetněji jsou zastoupeny podniky potravinářské výroby, výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků a výroba a opravy strojů a zařízení. Změny v počtu podniků se 100 a více zaměstnanci se promítly do zaměstnanosti v těchto odvětvích a do tržeb z průmyslové činnosti těchto odvětví. Zaměstnanost ve velkém průmyslu vzrostla ve sledovaném období o 4,4 %, to je o 2 209 osob. Snížila se však průměrná velikost podniku z 341 zaměstnanců v roce 2000 na 336 zaměstnanců v roce 2004.

Průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslových organizacích rostla za poslední 4 roky v průměru ročně o 6,5 % a v roce 2004 dosáhla 15 793 Kč. Nejvyšší úroveň mezd byla v odvětví průmyslu skla, keramických a stavebních hmot (v roce 2004 dosáhla 18 761 korun), nejnižší byla v textilní a oděvní výrobě (v roce 2004 pouze 11 462 korun). Ve sledovaném období vzrostly mzdy ve všech průmyslových odvětvích, nejvíce ve výrobě dopravních prostředků a zařízení (za 4 roky růst téměř o polovinu) a ve výrobě a rozvodu elektřiny, plynu a vody (zvýšení o třetinu). Naopak nejméně rostly mzdy ve výrobě pryžových a plastických výrobků – za 4 roky růst o 14,7 %.

Tržby z průmyslové činnosti v roce 2004 dosáhly 89 612 mil. Kč (běžné ceny), ve srovnání s rokem 2000 vzrostly o 57,6 % (meziročně o 12,0 %). Nejvýznamnějším odvětvím průmyslu kraje (hodnoceno podle tržeb z průmyslové činnosti), byla výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení. Nejdynamičtěji rostly tržby

v odvětví výroba pryžových a plastických výrobků (zvýšení v roce 2004 o 189,6 % ve srovnání s rokem 2000). Za 4 roky objem tržeb klesl pouze v odvětví výroba textilií, textilních a oděvních výrobků – o 10,6 % (meziročně o 2,8 %).

V roce 2004 dosáhly tržby z průmyslové činnosti v přepočtu na 1 pracovníka 1 710 tis. Kč a od roku 2000 meziročně rostly v průměru o 10,8 %. Nejvyšší tržby na 1 pracovníka dosáhlo odvětví výroba potravinářských výrobků a nápojů a tabákových výrobků (2 735 tis. Kč), ve kterém se snížil jak počet podniků tak i počet pracovníků. Nadprůměrné tržby z průmyslové činnosti na 1 pracovníka mělo také odvětví výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení (2 432 tis. Kč).

Tab. 5.4.1 Tržby z průmyslové činnosti podle odvětví v průmyslu*)

	v mil. Kč (běžné ceny)					
	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %
						2004/ 2000 průměrná roční
Průmysl celkem	56 862	57 428	65 234	72 511	89 612	57,6 12,0
v tom:						
těžba nerostných surovin	765	835	i.d.	i.d.	i.d.	x x
z toho:						
těžba ostatních nerostných surovin	765	835	i.d.	i.d.	i.d.	x x
zpracovatelský průmysl	55 511	55 977	63 590	70 721	87 828	58,2 12,2
z toho:						
výroba potravinářských výrobků a nápojů, tabákových výrobků	11 808	12 250	12 087	10 780	14 298	21,1 4,9
výroba textilií, textilních a oděvních výrobků	4 238	4 045	3 865	3 703	3 788	-10,6 -2,8
výroba usní a výrobků z usní	487	580	691	i.d.	i.d.	x x
zpracování dřeva, výroba dřevěných výrobků	i.d.	663	i.d.	1 010	1 502	x x
výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru	3 179	4 328	4 049	4 513	4 771	50,1 10,7
výroba pryžových a plastických výrobků	526	559	717	1 097	1 523	189,6 30,5
výroba ostat. nekovových minerál. výrobků	4 454	4 525	4 392	4 883	5 320	19,4 4,5
výroba základ. kovů, hut. a kovodělných výrobků	6 664	7 742	7 945	8 283	10 362	55,5 11,7
výroba a opravy strojů a zařízení jinde neuved.	9 035	8 251	8 534	9 203	12 066	33,5 7,5
výroba elektrických a optic. přístrojů a zařízení	9 709	8 920	14 487	19 791	25 721	164,9 27,6
výroba dopravních prostředků a zařízení	2 073	1 954	3 203	4 473	5 744	177,1 29,0
zpracovatelský průmysl jinde neuvedený	266	154	291	i.d.	i.d.	x x
výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	587	615	921	1 004	935	59,2 12,3

*) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

Postavení průmyslových podniků Olomouckého kraje v rámci ČR není příliš významné. V roce 2004 se podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje na celkovém počtu pracovníků průmyslu ČR podílely 6,0 % a na objemu tržeb z průmyslové činnosti ČR se podílely 4,4 %. Objemem tržeb na 1 zaměstnance se kraj zařadil na 11. místo mezi 14 kraji a byl o 631 tis. Kč pod průměrem ČR. V mezikrajovém srovnání měl kraj nejnižší průměrnou měsíční mzdu v průmyslu, a to o 2 352 Kč nižší než průměr ČR (18 145 Kč).